

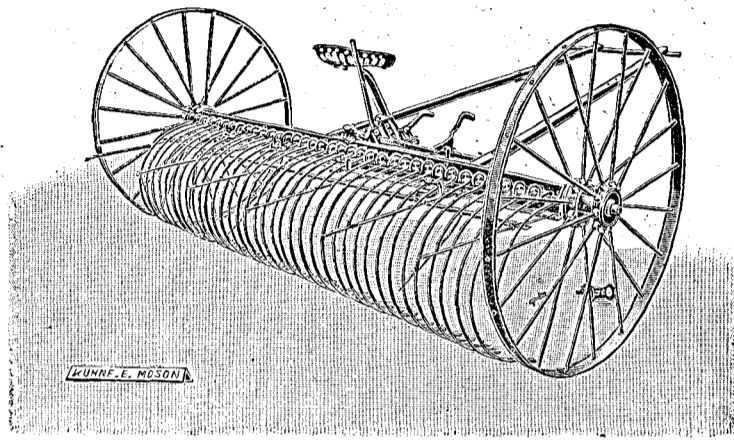
ERDÉLYI GAZDA

XLIII. ÉVFOLYAM.

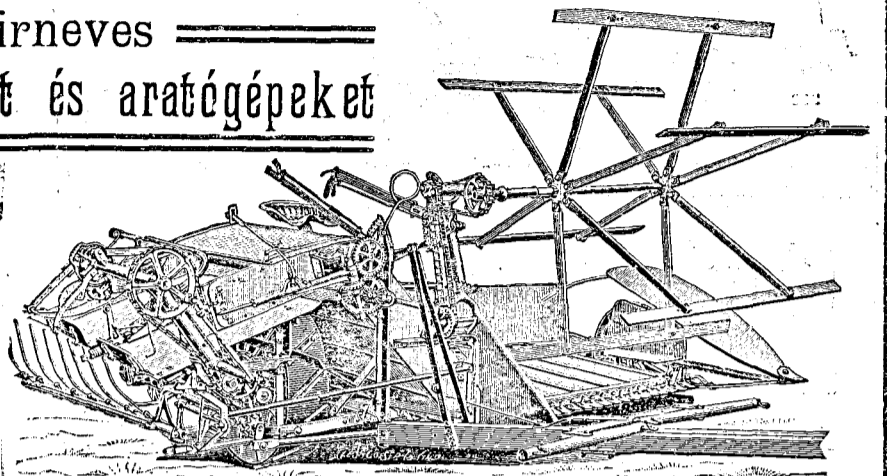
KOLOZSVÁR, 1911. Julius 16.

29. SZÁM.

Szénagereblyéket, hirneves
OSBORNE fűkaszalógépeket és aratógépeket
 szállít:

2012

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körut 57/a.**
 Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Temesvár.

Uj gyártási ág: Motorhajtásu cséplőkészletek 3-20 lóerőig.

Gazdasági tanintézetet végzett segédtsízt,
 ki a magyar, német és
 román nyelvet bírja,

a cukorrépa termesztés és állattenyésztésben

gyakorlata van és állandó nyugdíj-
 jogosult szolgálatra reflektál,

felvétetik.

Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal együtt a
 botfalusi cukorgyár címére

Botfalu intézendők. 2604

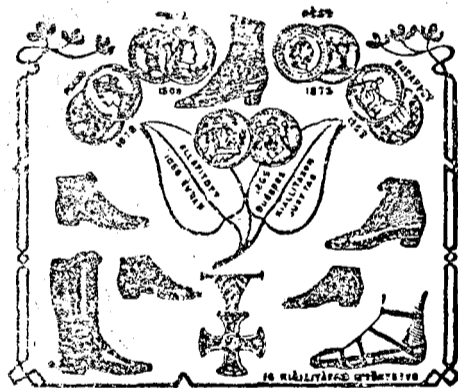
Az állás f. év. szeptember hóban foglalandó el.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrende-
 lések mérték után
 de legbiztosab-
 ban egy használt,
 a lábra találó cipő
 beküldésével a
 legjobb anyagból
 és divat szerint le-
 hetőleg gyorsan
 teljesítenek.

2019

Gazdatársaink sz. figyelmébe ajánljuk, hogy

rézgálicot,

rézkenport,

permetezőket.

kénporfuvókat,

cséplési szemet,

zsákokat,

ponyvákat,

olajokat

2336 II

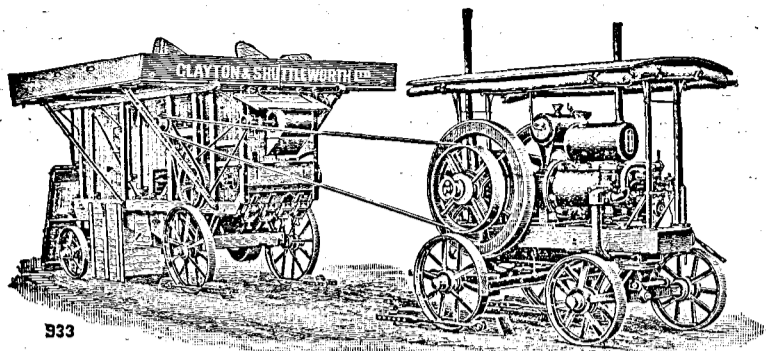
továbbá

m ü t r á g y á t

:: állandóan raktáron tartunk s legjutányosabban szállítunk. ::

Tessék ajánlatot kérni

Székely Gazdák Szövetkezete Marosvásárhely.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselte.

**Nyersolajmotorok,
Szivógázmotorok,
Benzinmotorok**

és

Kenő olajok.

Erdeleyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
 Dr. Osztián Olivér és Társai
Ferenc József-ut 31 Szám.
 Sürgönycím: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 994. SZ.

**Műszaki
cikkek.**

2485

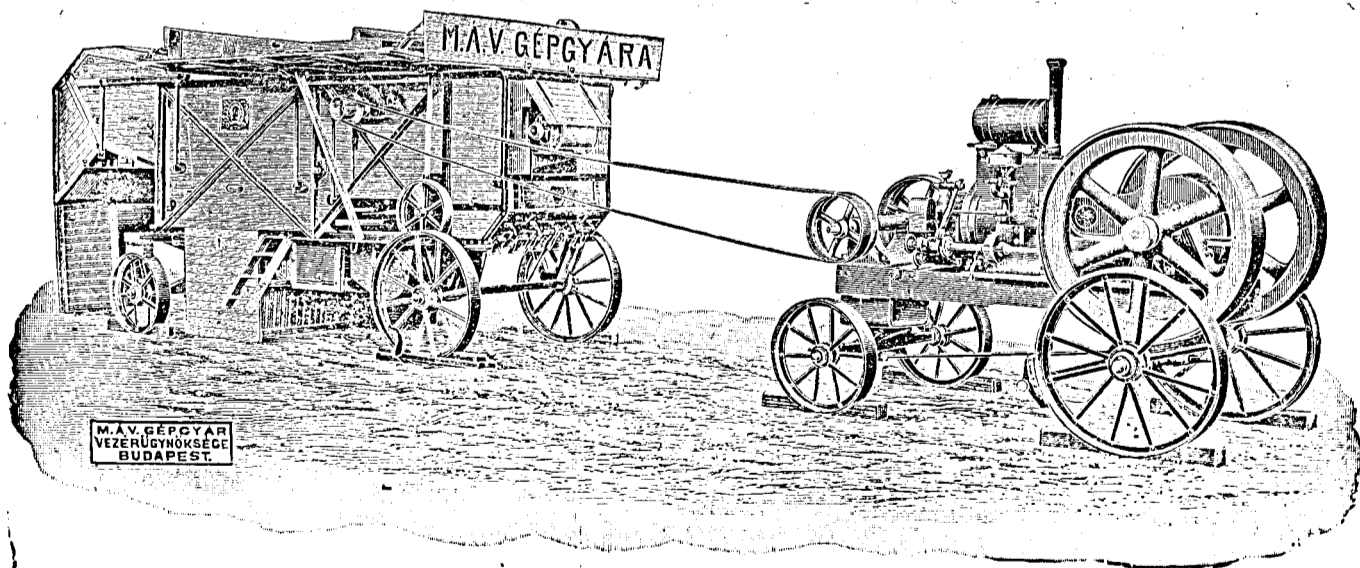
Kérjen ajánlatot!

Legujabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

túlszárnyalnak minden más gyártmányt.

2021

M.A.V. GÉPGYÁR
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

☞ Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést. ☜

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ »E. G. E.« TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Egyet-mást a felsőbb mezőgazdasági szakoktatásról. Dr. Seyfried Károly.	345
„A székely népies lótenyésztés kérdése.” Sperker Ferenc.	346
Szabadalmazott Törökfontó. (J.)	347
A komló-levétetű. Dr. Rapaics Raymünd.	348
Kühne gépgyár jubileuma. (J.)	348
Egyleti élet.	349
Vegyes közlemények.	349
Hirdetések.	

Egyet-mást a felsőbb mezőgazdasági szakoktatásról.

Irta: Dr. Seyfried Károly.

I.

Utóbbi időben többen: avatottak és kevésbé avatottak egyaránt, többnyire támadó céllal a felsőbb mezőgazdasági szakoktatás kérdésével foglalkoztak és foglalkoznak ma is. A tárgy tehát aktuálisnak látszik, azért legyen szabad nekem is, mint szakoktatásunk egyik igénytelen tagjának néhány szóval hozzá szólanom. Nem célokom a vita, sem a támadás, még kevésbé a védelem, melyre felsőbb szakoktatásunk ugyem szorul reá. Csak magasabb szempontból szeretném a kérdést megvilágítani, legalább úgy, ahogy én látom, tudom.

Mindenek előtt azzal kell tisztában lennünk, mi a felsőbb mezőgazdasági szakoktatás célja. Azt hiszem a legrövidebb és legprecízebb felelet az: a mezőgazdaságtan tanítása, intelligens mezőgazdák nevelése.

Mi a mezőgazdaságtan? Arra már nehezebb a felelet, annál is inkább, hogy többféle felfogást látunk az irodalomban és a gyakorlati életben egyaránt. Thaer is nyomában az ugynevezett technikai iskola felfogása szerint a mezőgazdaságtan célja, főleg a technika fejlesztése által oly általános elveket, szabályokat felállítani, amelyeknek a betartásával a mezőgazdasági üzem bármilyen körülmények között legtöbb jövedelmet, hozadékot képes elérni. E tételt egyrészt Thaer kortársai: Schverz, Koppen és Papst, másrészt tanítványai, de főleg azoknak legtekintélyesebbje: Thünen megcáfolták. Utóbbi »Az elszigetelt állami vonatkozásban a mezőgazdasághoz« című korszakot alkotó és ma is nagybecsű munkájában, valamint több kisebb tanulmányában felállította

az ugynevezett *közgazdasági iskolát*. E szerint a mezőgazdasági üzemnek a konjunkturákhoz kell alkalmazkodni, csak úgy tud megfelelő tiszta hozadékot hajtani, tehát a mezőgazdaságtan is azoknak a szabályoknak összessége, melyek azt mutatják, hogy a mezőgazdasági üzem különböző konjunkturák szerint milyen intenzív üzemmódot kövessen.

Ugy Thaer, mint Thünen a mezőgazdaságtant alkalmazott közgazdaságtannak tekintették, mely felfogással szemben Liebig megalakította a *természettudományi iskolát*. E szerint a mezőgazdaságtan nem egyéb, mint alkalmazott természettudomány; az oktatásnál a természettudományokra kell a főszólyt fektetni, azokat legintenzívebben előadni, mert tisztán természettörvényeken alapszik a gazdálkodás.

Ennek a felfogásnak a helytelen voltát már Roscher döntötte meg, amidőn kimutatta, hogy a mezőgazdaságtan részben alkalmazott természettudomány, részben alkalmazott közgazdaságtan. Ezt a nézetet a mezőgazdasági tudományok nagymestere, Goltz is elfogadta. Eszerint a mezőgazdaságtan azoknak az ismereteknek a foglalatja, amelyeknek segítségével, illetve alkalmazásával a mezőgazdaság okszerűen üzhető. Két részre oszlik: általános és különleges mezőgazdaságtanra; első gazdasági, a másik technikai rész.

A különleges mezőgazdaságtan a talajhasználatról és az állattartásról, illetőleg — tenyésztéssel foglalkozik és pedig az összüzemre való tekintet nélkül. Itt azon szabályokat találjuk, melyeket a talaj megmunkálásánál a trágyázásnál, a kultur növények ápolásánál, továbbá a mezőgazdasági haszon- és tenyészállatok tenyésztésénél, ápolásánál, takarmányozásánál be kell tartanunk, ha azt akarjuk, hogy azok sok értékes anyagokat szolgáltatassanak. Kiterjeszkedik végül a mezőgazdasági ipar technikájára. Feloszlik: *növénytermelés tanra, állattenyésztés tanra és mezőgazdasági technológiára*.

Az általános vagy gazdasági rész a mezőgazdasági üzemmel, mint szervezett egészszel foglalkozik. Fejtegeti a szükséges üzemkellékek módosításait és tulajdonságait; arra tanít, hogy egyes esetekben milyen gazdálkodási rendszer lesz célszerű és hogyan kell a gazdaságot vezetni. Továbbá megmutatja, hogy a mezőgazda hogyan győződik meg üzemének célszerű vol-

táról. Goltz ennek következtében *üzemtanra becsléstanra és számviteltanra* osztja. Ehhez igénytelen nézetem szerint a mezőgazdasági kereskedelemtant is kell számítani.

Az általános és különleges mezőgazdaságtan szükségszerűen együvé tartoznak. Fontosság tekintetében úgy állanak egymás mellett, mint az emberi életben a tüdő és a gyomor. Egyik sem fontosabb a másiknál. Noha nagyon lényeges, hogy tisztában legyünk vele, hogy e tudományágak mindegyik milyen helyet foglal el az ösztudományban, továbbá, hogy hivatásuk teljesítésében milyen eszközök állnak rendelkezésükre. Ez eszközökben látjuk a kettő közötti különbséget.

A különleges mezőgazdaságtan azokat a módokat mutatja, melyeknek segítségével a mezőgazdaság a lehető legmagassabb nyers jövedelmet éri el. Főleg növényekkel és állatokkal foglalkozik, melyeknek mint élő lényeknek az élete és fejlődése természeti törvények által van meghatározva. Az általános mezőgazdaságtan azon alapelveket tárja elénk, melyeknek segítségével az egyes üzemi kellékek mennyiség és minőség szerint kiválasztandók és mozgásba hozandók, hogy az elért eredményt minél jobban értékesíteni lehessen, azaz hogy a mezőgazdaság után lehető nagy tiszta jövedelem legyen. Tehát az általános mezőgazdaságtan olyan módokra és viszonylatokra kénytelen kiterjeszkedni, melyek az ember akaratától vannak függővé téve s így működésük a gazdasági életben uralkodó törvények szerint igazodnak.

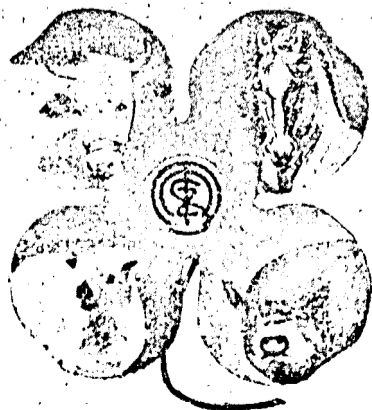
A különleges mezőgazdaságtannak a természettudományok képezik alapját; gyakorlati célja pedig egy nagy nyershozamnak az elérése. Az általános a közgazdaságtanban találja alapját; főtörökvése arra irányul, hogy a gazdálkodó minél magasabb tiszta hasznot érjen el és hogy a mezőgazdaság a társadalom egész gazdasági életére előnyös módon fejlődjen. És dacára e különbségnek, mégsem szabad azt következtetni, hogy lényeges ellentét volna közöttük. Ennek folytán, ha egyikre nagyobb szólyt fektetünk, mint a másikra, tévedést fogunk tanítani, melynek csak a mezőgazdaság inná meg a levét.

Hazai felsőbb mezőgazdasági szakoktatásunk kezdetben Thaer nyomdokait követte. Maj

ÁLLATTENYÉSZTÉSI

osztályunk vezetője több rendbeli megbízás folytán

julius hó folyamán bevásárlási körutra indul **Angliába**, mely alkalommal bevételre kerül:

Dairy Cows. (tehenek) **Lincoln, Yorkshire** sertések, különféle **kosok, Hunters** stb. Gazdátársaink idevágó szükségletének mielőbbi közlését kérjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

dan pedig Pabst irányítása mellett függetlenítette magát a technikai iskolától, elogadván belőle, amit helyesnek tartott, de amélt Thünen elveit is átveszi nagyjában. Legnagyobb súlyt ugyan a technikai tárgyakra helyezte, de azért a gazdasági tárgyak sem szenvedtek hátrányt. Csak a természettudományok részesültek mostoha elbánásban, melyek közül csak a kémiának jutott külön katedra.

Ez így tartott Liebig fellépéséig, amikor az általa hirdetett elvek itt is kezdenek lassanként visszhangra találni. Megvalósulásuk lassabban és nehezebben megy; de csak azért, hogy később annál nagyobb intenzitással felkaroltassanak. Nagyobb, sőt azt mondhatnám legnagyobb intenzitással, mert a 80-as évek végétől a legutóbbi időig a természettudományi tanszékek fejlesztésére volt a főszó fektetve; e tanszékek tanárai pedig oly nagy ambícióval és olyan részletesen tanítottak, hogy bizony nem egy helyen a hallgatóság nagy része képtelen volt ezt a nagy anyagot megemészteni, vagy ha megtanulta, a többi tárgyakat volt kénytelen elhanyagolni. Szóval a természettudományi tantárgyak már kezdték elhagyni azt a medret, melyen haladniok kellett volna. Ezzel szemben a mezőgazdasági technikát tanító tanszékek, nem lehet ugyan azt állítani, hogy elmaradtak, de jóval lassabb arányban mentek előre. A tulajdonképpen gazdasági tárgyak pedig határozottan stagnáltak, a tanár a kevés óraszám miatt bizony csak szűk keretben mozoghatott. Ezt megnehezítette még az a körülmény is, hogy egy tanárnak kellett ezt a nagy és sokoldalú szakmát ellátni, vagy ha esetleg az alaptárgyat: a közgazdaságtant más is látta el, nem igen volt benne köszönet. Mint afféle lógósnak tekintett tantárgyat többnyire fiatal tanárnak sózták a nyakába, ki rendesen minden egyéb szakkal foglalkozott, csak éppen a közgazdaságtannal nem. A mezőgazdasági érdeklődés, vagy mogyoró héjban lett pertraktálva, vagy egyáltalában véve nem; a mezőgazdasági kereskedelemmel meg nem is szerepelt a studiumban, legfeljebb nem kötelező tantárgyként. Szóval a stagnálás jelzője nem ráfogás.

Az öt évvel ezelőtt végbement átszervezés már a Goltz által hirdetett szellemben történék. Liebig kedvencei, a természettudományi tanszékek a rendes mederbe tereltettek; a mezőgazdasági technikai tárgyak némileg kibővültek és a szoros értelemben vett gazdasági szakok is lélegzethez jutnak: egyrészt, hogy az eddigi egy tanszék egy másodikkal lett kiegészítve, másrészt a közgazdaságtan, üzem és számvitelben több elosztási órát nyert, valamint a mezőgazdasági kereskedelem is a rendes tárgyak közé soroztatik. Itt már az érdeklődés tanítása is elég terjedelmesen folytatható. Szóval a rendezés abban az irányban ment végig, hogy az egyes szakok helyes kontaktusba ho-

zattak, úgy amint azt a mezőgazdaságtan sikeres tanításának alapfeltételei megkívánják. Nézetem szerint ebben a kérdésben csak egyetlen hiba történt és pedig, hogy a régi tanintézetek által tanított és a gyakorlati élet által is hasznosnak ismert tanulmánytárgyat: az ügyírálytant kihagyták a tananyagból. Nó de némileg azon is segíthet a tanár, ha fontosabb ügyiratok ismertetését és kiállításának formáit a jogismeret és kereskedelem-tani előadásokba belefűzi.

„A székely népies lótenyésztés kérdése.”

I.

Az „Erdélyi Gazda” ez év június 25.-én megjelent számában Czirmes Bálint m. kir. gazd. szaktanártól, ettől a theoretikus alapos képzettségén kívül, eddig sok gyakorlati érzéket, tudást tanúsított szakközégtől földmívelésügyi kormányunknak, fenti cím alatt egy cikk jelent meg.

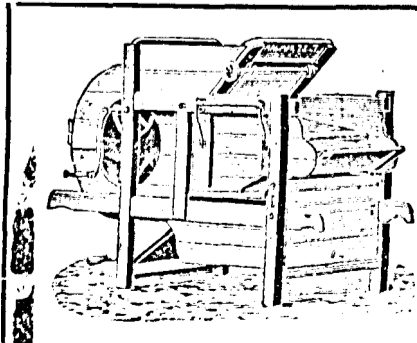
Mivel azonban cikkének kiindulási pontja s ebből kifejtett érveléseivel nem érthetek egyet s úgy vélem azt a székelyföldi viszonyokkal ismerős más gazdatársak sem írhatják alá: indítatva érzem magamat a hozzászóllásra, tekintettel a tárgy fontosságára.

Csatlakozom cikkéhez, amennyiben t. i. az lenne az ideális állapot, de sőt feltétlenül úgy kellene lennie, hogy minden gazdálkodó s állatot tartó, vagy pláne tenyésztő kis székely gazdának, a rendes szarvasmarhaállományán kívül egy pár, a jobb módunak két pár lova, főleg olyan jó alkotású és öröklő hibáktól mentes kabalája (kanca) legyen, amelyekkel gazdasági, s kereskedelmi fuvarozását gyorsan és jól elvégezheti, s a minden 8—10 évben rendesen fellépő, s a gazdának sok hátra maradást, kiszámíthatatlan kárt okozó száj- és körömfájás járványos betegsége alatt földjeit is kellő időben megművelhesse szükségből lovaival, feltéve, hogy azok között nem épen ugyan abban az időben graszál a mirigykór (influenza), amely utóbbi betegség tudvalevőleg éppen oly nagy lázzal, de sokkal hosszabban tartó lázzal jár, mint a szarvasmarhánál a száj- és körömfájás, utóbbinál még sokkal jobban megviseli a lovat, sőt teljesen elgyöngíti, hasznavehetetlenné teszi hónapokra. No meg azért kellene az a 1—2 pár jó kabala, hogy utánuk jelzettem munkák elvégzésén felül, még jó és értékes csikókat nevelhessen a székely kisgazda; mert ma már nemcsak a szarvasmarha, hanem a ló is — még az apróbb jó ló is — drága, de sőt már annyira jutottunk a teljesen elhibázott állattenyésztési politika rombolásai következtében, hogy nagy pénzzel sem lehet még apróbb kifejlődött, használati lovat is venni, a hajdan nemcsak lovai minőségéről, hanem azok szá-

máról is híres Erdélyben. Már pedig, hogy a lóanyag, t. i. az a csekély, amely még létezik és amelynek minden arra való része már 3 éves korban összevásároltatik az élelmes és fáradságot nem ismerő loavató katonai bizottság által, mennyire jobb az ugynevezett magyarországi lóanyagnál: köztudású; aki pedig ebben esetleg kételkednék, megtudhatja ezt Zoltán kapitánytól vagy Merhall ezredestől, e két kiváló pótlovazó szakférfiutól, akik a 3 éves, legelőn nevelt, hosszú farku, bozontos sörényű, keféletlen erdélyi jó nyers csikót minőség szerint darabonként 800—1600 koronáig fizetik.

Pedig azok a csikók ezen ároni bevásárlás után még legalább egy évig katonai csikó telepeken, nyáron legelőn, télen pedig tágas kifutókban szaladgálnak anélkül, hogy hasznot hoznának, ellenkezőleg horrens pénzbe áll a katonai kincstárnak egy csikó már akkor, amidőn arra először nyeretgethetnek. És vajjon elkövetné e a katonai kincstár jelzettem pénz pocskékolást jó kedvéből, könnyelműségből, vagy a magyar gazdák iránti elfojthatatlan szeretetből, ha nem lenne erre reá kényszerülve?! Bizonyára nem.

Itt is úgy állunk, mint ugyan azon állattenyésztési politika rombolásai folytán már-már ritkaság számba menő erdélyi magyar szarvasmarha fajtának csak közepes jó példányaival. Utóbbit s a jó erdélyi lovat is, horrens áron fizetik az ahhoz értők azért, mert mindkettő gyémánt, tehát ritka, ezért drága! Más szóval kifejezve, mindkettő iránt a kereslet nagy, s ezzel szemben a kínálat vajmi csekély. Hogy pedig ilyen körülmények között minden árucikknek az ára magasra szökik fel, s alább nem száll mindaddig, amíg a kínálat arányba nem hozatik a kereslettel, ezt minden józan gondolkodású tanult, nem gazda ember is tudja; csak úgy látszik ennek a szerencsétlen ország állattenyésztési politikájának irányítására hivatottak nem képesek ezt megérteni; mert azt forsirozzák tüzzelvassal, aminek ára a szükség által kialakult természetes, egészséges kereslet folytán magasabb, s így amiből több pénz folyhatna be a magyar s különösen az erdélyrészi gazda ugyancsak lapos tárcájába Vagyis erőltetnék (csak hogy hála az Istennek már nem igen lehet) az erdélyi részekben azt a köhögős, fulladozó, selejtes nyugati marhát, amelynek haszonhali tenyésztése itt már csődöt mondott s amelynek ára éppen ezért jóval alacsonyabb az itteni jó magyar marha árnál és most erőltetni akarják a katonai és kitaró kocsi lovaíról annyira híres, mondhatnám egyedül álló Erdélyben a hidegvérű lótenyésztést csak azért, hogy ezzel eltakarják a dolog mélyébe nem látók előtt azon hibát, amelynek következtében megapadt a páratlan igavonó magyar marha, s elmodhassák lám itt van Erdélyben

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszeri első helyen elismert kítűnő szerkezetű és logocsoőbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

a hidegvérű ló, ergo nincsen már szükség arra a szerintünk osdi magyarmarhára. Azt pedig nem képesek meggondolni, hogy ennek a takargatásnak, ennek a forsirozott manővernek, mi az ára?!

Minden háboru sok pénzbe kerül, de legtöbbször a veszített csata. Már pedig jelzettem manőver feltétlenül csatavesztéssel fog végződni. Mert a természet bölcs rendje szerint, a feltétlenül jó, megfelelő helyen fenntartja maga magát, s azt gyarló emberi erővel csökkenteni, apasztani lehet ugyan, de kiirtani nem. S így nem lehet kiirtani sem a milliók-kal dédelgetett nyugati marhával a magyar marhát, sem a hasonló áldozatokba kerülő hidegvérű lótenyésztés protegalásával a melegvérű lovat hazájából, Erdélyből! Balga ember lenne és sisiphusi munkára vállalkoznék az, aki teszem a havasi gyopárt kiirtani szándékoznék onnan, ahol tenyésztére minden előfeltétele bőségesen meg van, s helyébe szőlőt akarna meghonosítani. Az égnek meredő erdélyi 40—50%-nyi mézstartalommal bíró, ugynevezett „Csillaghegy“-ek tulajdonosa kiszáthatatja elődje által oda vetett, s ott kiválóan diszló baltacimet (Eparsette), vethet utána egy kapás növényt a talaj megmunkálása céljából, amely a művelési költséget sem fogja megfizetni, utána pedig a legjobb megműveléssel vethet oda lucernát, striai, fehér vagy bibor herét, hasznát nem fogja élvezni, mert a neki nem megfelelő talajból kipusztul, s nyomába előtör imitt-amott a vad baltacim s fokozatosan megsokasodik!

Fájdalom azok, akiknek ezt első sorban tudniok kellene, ezt nem tudják. Nem tudják pedig azért, mert hazájukat nem ismerik, még kevésbé tanulmányozták annak természeti, s egyéb viszonyait, a helyett tanulmányozták a belga, a francia, angol, esetleg az amerikai viszonyokat és naiv lelkiük egész hevével hiszik, hogy ezeknek hazánkban erőltetésével gazdaggá, s így boldoggá teszik a magyart!

Azonban csak most veszem észre, hogy mint mindig, amidőn mélyebben belemerülök és keseregve elgondolkozom e hazának dilettánsok által okozott kiszámíthatatlan káraitól, úgy most is önkénytelenül hosszabb ideig foglalkoztam ezen, minden esetre nagy fontosságú kérdéssel, amint ez eredetileg szándékomban volt. Különben el nem tértem tárgyamtól, ellenkezőleg előkészítettem annak azon részét, amelyben Czirmes tanár urral egyet nem érthetek, sőt több évi érintkezésünk alatt megösmerve és becsülni tanulva felfogását, nézeteit, meggyőződését és meggyőződve arról, hogy ezek mindig a helyi viszonyoknak megfelelő gyakorlati irányban mozogtak: bámulva olvastam cikkében azon indokolást, hogy azért szükséges a székely kiscgazdák gazdasági igás erejét lófogatokra átváltoztatni, mert „a ló állomány között kevesebb járvány garázdalkodik (?) a ló 15—20 évig is elhuzza az igát, munkaképessége nagyobb, állandóbb“ (?) Ezzel szemben „a jármos marha legfeljebb csak

4—5 évig használható (?), mert tovább tartva annyira megvényül (?) és meggyengül (?), hogy a munkája nem járhat haszonnal“. És hogy a lónak mindezen állítólagos előnyei (?) és a szarvasmarhának állított hátrányai (?) következtében, különös tekintettel utóbbiak „száj- és körömfájás“ járványára, indokoltabb a talajnak lóval való műveltetése (?) s e tekintetben hivatkozik Erdélyben a barcasági szászokra, az alföldi gazdálkodásra, ahol „a 80—150 holdas kiscgazda szarvasmarha állománya csupán 2—3 fejős-borjas tehénből áll (honnan teremődik tehát a szükséges trágya?) s a talajművelési és más gazdasági munkákat 4—8 pár erős nonius kanca teljesíti“. Aztán hivatkozik a „nyugati államok előrehaladottabb gazdái“-ra s azt mondja, hogy „a művelt nyugaton a szarvasmarha a közlelmezés kiegészítésére szolgál, ivadékot, tejet, húst produkál és trágyát termel, ellenben izom ereje aránylag kis mértékben vétetik igénybe.“

Sperker Ferenc.

(Vége köv.)

Szabadalmazott Törekbontó.

(X) A cséplőgépeknél legtöbb szemvesztés a törekrostánál mutatkozik, különösen akkor, ha a cséplésalkalmával sok törek gyűl össze. Ezen szemvesztés megakadályozására minden évben azt lehet mondani újabb és újabb szerkezeteket (törek rostákat, rázó szerkezeteket stb.) alkalmaznak, természetesen több-kevesebb eredménnyel.

Miután a törek rosták legnagyobb része

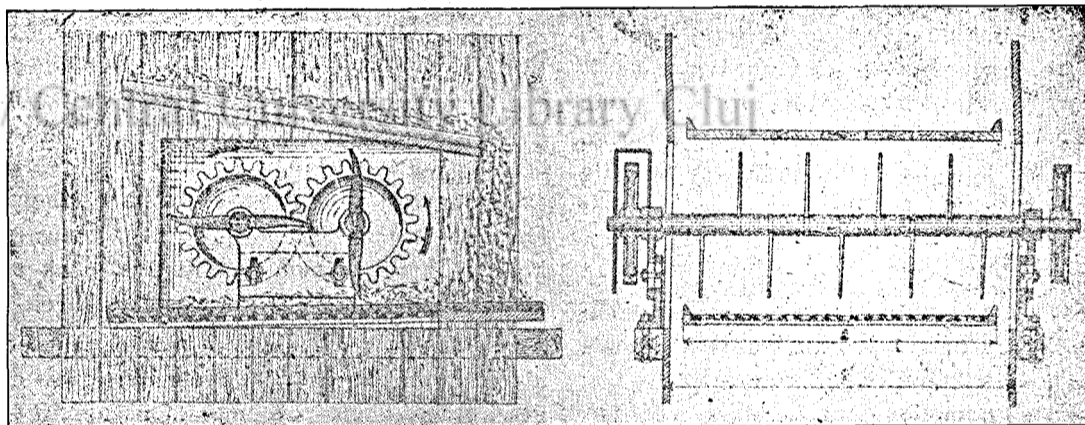
táról is, ha sűrűn jön a törek, az bizony csomókban esik ki, nem pedig mint egy szétterített egyenletes réteg hull ki. Természetes ez a különböző gabonafélék cséplésénél és a különböző rendszerű cséplőgépeknél más és más arányokban lesz megfigyelhető.

Miután az összecsomósodott állapotban kihullott törekben meglehetősen nagy mennyiségű szem megy veszendőbe, mely szem veszendőbe menetelét a törekrosta nem tudja teljesen megakadályozni, mert azt lehet mondani, nincs olyan tökéletes rosta, mely a törekből a szemet teljesen ki tudná választani, azért kell a gazdaközönségnek érdeklődéssel viseltetni azon kisegítő szerkezetek iránt, melyek az összecsomósodott törekben lévő szem veszendőbe menetelét iparkodnak minél tökéletesebben meggátolni.

Ilyen célból készült a Gulyás János tiszafüredi és Nagy Sándor pusztaköcsi gépészek találmánya a szabadalmazott »Törekbontó«, akik a »Törekbontóval« egy olyan kisegítő szerkezetről kívántak gondoskodni, mely megakadályozza azt, hogy a törekben, különösen pedig az összecsomósodott törekben nagyobb mennyiségű szem menjen veszendőbe.

A »Törekbontó«-nak lényegét két egymással szembe fordított, megfelelő görbitéssel bíró, késekkel ellátott tengely képezi, melyek a törekrostához közelebb, vagy távolabb állíthatók. A kések száma a cséplőgép szélessége szerint változik 7—9 között. A két tengely a szalmarázó tengelyéről szíjjal egymásközt fogaskerékpárral van meghajtva és a cséplőgép keretének alsó gerendájára van szerelve.

A törekbontó működésben, a törek lejtőről összecsomósodva lehulló töreket az egyik tengelyével felemeli, a levegőben megforgatja,

nem képes teljes tökéletességgel, a törek összecsomósítását megakadályozni és az összecsomósodott törekből a szemet tökéletesen kiválasztani, azért találkozunk a gépészet terén újabb, ezen kérdést megoldani iparkodó feltalálókval, illetve találmányokkal.

A törek rosta ugyanis a törekből, a törekkel keveredett szemet van hivatva kiválasztani, olyan módon, hogy a nagyobb felületű törek a rosta felületén maradjon és azon végig csuszva hagyja el a cséplőgépet; a törek között lévő szem pedig a törek rosta nyílásain hulljon át és végezze további útját a rosta alatt elhelyezett csuszólapon keresztül a további tisztító részekre. A doból és a szalmarázókból jövő töreknek nagy hajlandósága van a csomósodásra, mert egyrészt a törek nagyobb részét a kalászdarabok és azok polyvás, toklászos érdes részei képezik, másrészt pedig az összes törek a törek rosta felsőrészen, jóformán egy vonal irányban gyűlemlik össze.

Ha megfigyeljük a cséplésnél a törek kiesését, látni fogjuk, hogy a legjobb törekros-

majd átadja a másik tengelynek, mely azt a törekrostára hullatja. Az összecsomósodott törek ezen művelet folytán erősen meglazul és egyenletesen oszlik el a törek rostán, az által pedig, hogy a törekbontó munkája folytán a törek kétszer irányt váltóztat, a törek meglesz bontva és lehetővé van téve, hogy a törekből a bent maradt szem kiváljon, de lehetővé van téve egyúttal az is, hogy a kivált szemek a törek rostán áthulljanak, miután a rosta felülete törektől mentes.

A törek bontónak a felszerelése nem igényel semmi különös átalakítást, az beszerelhető bármely gépbe a 4 lóerős cséplőgépbe csak úgy, mint a 10 lóerős cséplőgépbe.

A törekbontó beszerelése 3 óra alatt történik meg. A megrendelésnél a gép teljes külső szélességének méretét meg kell adni (nem a gerendázatot de a deszkák szélességét. Továbbá meg kell nevezni a ráma anyagát, fa vagy vasrámás a cséplőgép a szalmarázó tengely vastagságát és végül azt, hogy milyen gyártmányu a gép.*

* A »Törekbontó« megrendelhető B. Bak Sándornál Kolozsvár, Malom utca 16 szám.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu azalon, ebédő és futó-szőnyeg, gyapju és calpkéfig-gönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

A komló-levéltetű.

Irta: Dr. Rapaics Raymund.

Az utóbbi időben Kolozsvárott nagy mértékben lépett fel a komlón a levéltetű s mint-hogy valószínű, hogy ez a kárttevő szélesebb körben is el fog terjedni, nem lesz szükségtelen a komlótulajdonosok figyelmét erre a veszedelemre felhívni.

A komló-levéltetű (Phorodon humuli) éppenséggel nem ritka jelenség, amennyiben vadon élő növényeken is ismeretes, nevezetesen pedig a kökényen. Közönségesen itt élde-gél észrevétlenül s egyáltalában figyelemre sem méltatva, mert hiszen ki törődne a kökény betegségeivel!

A kökényről ez az apró zöld tetű igen gyakran átmege a szilvafára s itt már aztán bekerül a gazdasági érdekkörbe a szabadba nem igen szokott annyi kökény bokor lenni egymás mellett, hogy a levéltetű abban a hi-hetetlenül gazdag számban lépjen fel, mint ahogyan a szilvafákon felléphet. Ez könnyen érthető, mert hiszen olyan gyümölcsösben, amely-nek főterméke a szilva, a szilvafák száma igen nagy, s így a levéltetű is szabadon szaporod-hatik.

Még kedvezőbbek azonban a feltételek a levéltetűk szaporodására nézve, ha komlós van közelben, mert hiszen a komlósban komlótő komlótő mellett kuszik. Valóban, ha egyszer a a Phorodon bejutott a komlósba milliárdokrá felszaporodik a száma nagyon hamar.

Ha a komlón kelt ki e tetű, ivadéka rögtön a zsenge komlólevelek fonákjára huzó-dik, szívó sertéivel megtámadja azokat s azután szaporodik. Egy-egy tetű naponként átlag három utódot szül, de néha hatott is, összesen pedig mindenik vagy 100 utódot hoz a világra. Már a nyolcadnapos tetű újra hozzálát a szaporodáshoz.

Közönségesen szárnyatlan alakokkal talál-kozunk, amely halaványzöld színű, veres szemű. a potroha felszínén pedig 3 zöldes csik van. Teste 1.4—1.6 mm. hosszú.

Rendesen már a harmadik generációban jelennek meg a szárnyatlan alakok között szár-nyas alakok is, amelyeket a szél a szomszéd tőkésre sodor, s amelyek így tovább és tovább terjesztik a bajt, míg egyszerre csak az egész komlós tele van ezekkel a levéltetűekkel.

Összel az ismerttetett alakokon kívül ivaros, szűzen nem szaporító szárnyatlan nőstények is jelennek meg és szárnyas hímek is, amelyek a nőstényel párosodik. A nőstény akkor petét rak, még pedig rendszeren valamelyik rügy tövébe rakja.

Természetesen nemcsak a komlón vannak ivaros alakok, hanem rákerülnek a kökényre, szilvára is, sőt a komlósban is inkább a komló-karókra meg a kerítés cölöpeire szoktak ezek

az alakok vándorolni s ott rakja le repedéseibe a nőstény a petéjét, amely azután áttelel.

Hogy a komlókarón telet-e a tetű, avagy a kökényen és a szilván, azt megjelenése alap-ján lehet megítélni, előbbi esetben ugyanis sokkal hamarabb látható a komlón.

Ott, a hol a komló-levéltetű a komlósban elszaporodik, a kár, amelyet okoz, igen jelen-tékeny és ha ilyenkor a komló virágzásakor véletlenül esős, hűvös idő jár, a komló termése teljesen tönkre mehet.

A kár a következőkben nyilvánul.

A fiatal hajtáshegyek, mivel a tetű el-szivja a táplálékot, növekedésükben megakad-nak és összezsugorodnak. Ha nagyon erős a fertőzés, még az öregebb levelek is össze-zsugorodhatnak s elszáradhatnak. Mindezek okai annak, hogy a toboz sem fejlődik rende-sen s csakhamar az is összezsugorodik, úgy hogy a termés nagyon satnya.

Ezek a tetvek amellet edes, mézszerű nedvet választanak el, amely belepí a komló-leveleket, s ebben az edes nedvben, az ugy-nevezett mézharmatban korompenészgombák ütnek tanyát, amelyek bepiszkitják a leveleket, azután pedig a mézharmatos tobozokat is, s az ilyen korompenészes tobozt azután nem lehet értékesíteni még a legolcsóbb áron sem.

Szerencsére a komlóleléltetű ellen könnyen lehet védekezni.

A baj megelőzésére a következőkre vi-gyázzunk:

Ne tőrjünk a komlós közelében kökény-bokrokat, mert, amint láttuk, erről kapja meg a komló a tetűt. Még szilvafákat se hagyjunk meg a komlós mellett, hacsak nem valaminő értékes fajtáról van szó. Ebben az esetben azonban a szilvafát figyeljük, s ha esetleg fel-lép rajta a tetű, ne várjuk meg, amíg az a komlóra kerül, hanem már itt pusztítsuk el az alább ismerttetendő szerek valamelyikével.

Ha ugyanis a komlón már elszaporodott a tetű, amikor a bajt észre vesszük, akkor mér-ges anyagoknak a komlóra való permetezésével érjük el azt, hogy a tetvek elpusztuljanak.

Ilyen permetező anyagok a következők lehetnek:

1. A szappanos víz. Felaprózzunk 2 kiló közönséges házi szappant, s azt 100 liter vízben feloldjuk.

2. Dohánylúg kivonat. Thanaton néven árulják ezt a mérges szert, amelyet nagyobb dohánytőzsdékben lehet kapni. 100 liter vízben 3—5 kgr-ot kell belőle feloldani.

3. A petroleum emulzió. A petroleum nagy-on jó rovarirtó anyag, de higitva kell használni, mert különben a növényt is megöli. Per-metézőt a következőképpen készítünk belőle. Öt liter vízben feloldunk fél kilógramm közön-séges házi mosószappant és felforraljuk. Köz-

ben a tűzhelyen szélesebb edényben vizet me-legítünk, ezt, mikor felforrt, átvisszük a szom-széd helyiségbe, s ott egy külön edénybe 6—10 liter petroleumot öntünk, s ezt a forró vízbe állítjuk, hogy a petroleum átmelegedjék. Ha ez megtörtént, a szappanoldatot a meleg pet-roleummal a tűztől távol levő helyen össze-keverjük, s mindaddig keverjük, míg a kelet-kező emulzió tejfel sűrűségű nem lesz. Ekkor beleöntjük 100 liter vízbe.

A permetezésnél ügyelni kell arra, hogy a levelek alsó lapját is jól megáztassa a per-met, továbbá, hogy a magasban levő hajtások se maradjanak permetezetlenül. Ezért helyes, ha a fele munkásoknak hosszú csövű per-metezőgéppel jár, s csak az ember magasságon felül levő részeket permetezi, a munkások má-sik fele pedig rövid csövű permetezővel a komló alacsonyabb részét permetezi.*

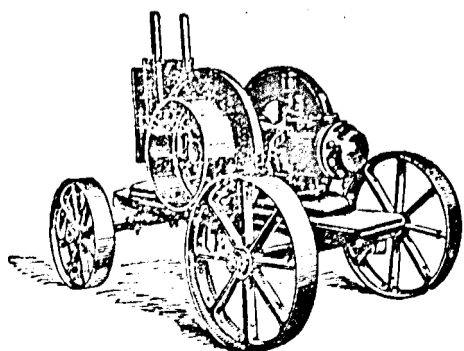
A kolozsvári m. kir. Gazdasági Akadémia komlósában is fellépett az idén komlóleléltetű és pedig igen nagy mértékben, s Juhász Árpád tanár urral megpróbáltuk a petroleumemulzió-val való védekezést és ez fényesen bevált, úgy, hogy mindenkinek ajánlhatom használatra.

Olyan komlón, ahol a levéltetű él, gyak-ran lehet találni több-kevesebb hosszutestű 6 lábú fekete-szürke, élénk állatocskákat, amelyek szemmel látható falánksággal eszik meg egyik tetűt a másik után. Ezek az állatok a katicabogár lárvái, amelyek tehát igen hasznos álla-tok, s azért ahol ezek megjelennek ott kimél-jük őket, mert úgy a lárvák, mint a katicabogarak nagyon sok tetűt pusztítanak el. Saj-nos, a levéltetű sokkal szaporább, semhogy ezek az állatocskák fel tudják őket falni csak annyira is, hogy a számuk észrevehetőleg meg-apadna.

Kühne gépgyár jubileuma.

(3) A magyar mezőgazdasági gépgyártás terén hervadhatatlan érdemei vannak a Kühne gépgyárnak. Azon 56 év alatt, mely a gyár alapítása óta eltelt a magyar gazdaközönségnek számtalan alkalma volt meggyőződést szerezni a gyár gépeinek kiválóságáról. A Kühne gépek széles-e hazában mindenütt ismeretesek, így nálunk, Erdélyben is azt lehet mondani nincsen olyan gazdaság, nincsen olyan község, ahol egyik vagy másik a sok gép közül jó munká-ját ne végezné. Örömmel ragadunk meg min-den olyan alkalmat amikor a magyar mező-gazdasági gépgyártásról elismeréssel emlékez-hetünk meg, amikor a magyar mezőgazdasági gépgyártás feljegyzésére méltó ünnepnapjain a gépgyárosokat üdvözölhetjük, ilyen ünnepe volt a Kühne gépgyárnak is július 1.-én amikor 30 éves évfordulóját ünnepelte annak, hogy a mosoni gyárnak Budapesten főraktárát létesített. Hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyá-

* Ügyelni kell, hogy egyes tövek ne legyenek közvetlenül egymásután kétszeresen permetezve, mert az esetben a levelek ellankadnak, esetleg meg-barnulnak sőt teljesen elhalnak. (1)

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

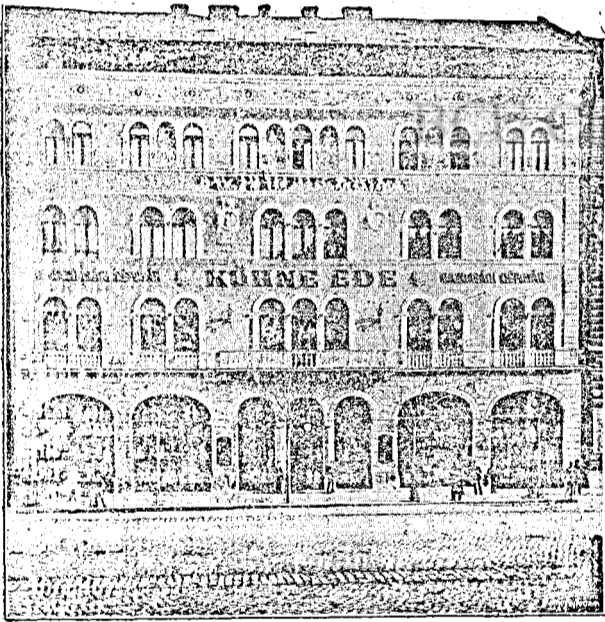
Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

magánjáró benzín- és nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2579

rának, a mosoni gépgyárnak alapítója Kühne Ede bölcs előrelátással még 1881-ben ismerte fel annak szükségét, hogy a cégnek mindinkább terjedő gyártmányai az ország fővárosában — ahol a gazdaközönség javarésze megfordul — kiállítva legyenek s ez adta meg az impulzust a főraktár alapításához. Eleinte kisebb méretű raktárhelyiségekben, később azonban külön e célra — Váci-körut 57/a sz. alatt — épített hatalmas palotában és üveggel fedett nagy udvarhelyiségekben mutatja be ezen pártolásra méltó hazai cég elsőrendű gyártmányait és készítményeit izléses és imponáló elrendezésben. Az ekétől kezdve a motoros és gözcsepőkészletig az összes gazdasági gépeknek oly dús választéka tárul a gazda szeméi elé, melyet nemcsak a belföldön, hanem még a legnagyobb külföldi metropolisokban is alig láthatni.

A »Kühne« gyár ma már nem speciális gépgyár, hanem csaknem az összes létező mezőgazdasági gépeknek és eszközöknek gyártását üzi. A főraktáron kívül az anyavállalatot négy fiókraktár (Debrecen, Temesvár, Kaposvár és Lemberg) támogatja, azonkívül a cég körülbelül 80 régi és megbízható vidéki képviselővel is rendelkezik — legnagyobb részét bizományi raktárral — melyekhez újabban az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Hangya szövetkezet vidéki fiókjai, a Székely Gazdák szövetkezte is járulnak, úgy, hogy a Kühne cég ma az országban egyik legnépszerűbb mezőgazdasági gépgyári vállalat. A gyár azon szándékától vezéreltetve, hogy vevőközönségének a gazdasági gépészet terén mutatkozó összes szükségletét, mindenképpen bevált készítményekkel egészíthesse ki, oly elsőrangú cégek, mint az »Osborne«, »Drezdai motorgyár r. t.« képviselőt is vállalta.

A jubileum alkalmával a főraktár palotáját olvasóinknak képen is bemutatjuk. Ha csak egy pillantást is vetünk a cég gyűjteményes kiállítására, meg fogunk győződni, hogy a dus választékban kiállított gazdasági gépek és eszközök, mindannyian a magyar viszonyokhoz alkalmazva, szerkezetet, anyagot és kivitel tekintve egyaránt kiválóak és a külföldi gyártmányokkal is bátran kiállják a versenyt.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« igazgatóválasztmánya 1911. július hó 19.-én (szerdán) d. u. 4 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila, utcai székházának üléstermében, rk. gyűlést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgyak:

1. Gazd. akadémiai ösztöndíjak és jutalomdíjak megszavazása.

2. Indítvány villanyosérővel való földmívelési kísérletek tárgyában

3. Indítvány sörárpa és komló kiállításban való részvétel ügyében.

4. Esetleges egyéb sürgős ügyek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Tokaji László** e. g. e. titkár, lapunk f. szerkesztője, tegnap kezdte meg nyári szabadság-idejét és Balatonfüredre utazott. A lap szerkesztését távollétében Juhász Árpád ig. vál. tag végzi.

— **A romániai tanulmány-útról** hétfőn este érkezett haza a kiránduló társaság, amelyet úgy az ottani hivatalos vezető körök, mint maga a gazdatársadalom, a legszívesebb fogadtatásban részesítettek. A tanulmány-útról szóló leírás közlését lapunk következő számában kezdjük meg.

— **A gazdasági akadémia köréből.** A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága az 1911—1912. tanévben betöltendő *állami alapítványi ösztöndíjas* (ingyenes) helyre pályázatot hirdet.

Ezek a helyek az akadémiába belépő 1-ső éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva és azokat az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben született, illetőleg erdélyrészi eredetű családokból származó, iskolai tanulmányaikat jó sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el.

A folyamodványokat a földmívelésügyi m. kir. Miniszter Ur Ó Nagyméltóságához címelve, f. évi július hó 15.-éig, a m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságához — Kolozsvár — kell benyújtani.

— **A szőlők állapota és a terméskilátás.** Szőlészeti és borsászati felügyelők jelentése a szőlők állapotáról és a terméskilátásról a következőképen hangzik:

Szilágysomlyói kerület (Szilágy vármegye.) Kedvező időjárás folytán a szőlő igen jól fejlődött. Bő termésre van kilátás. Az ujbór 50%-a eladottan, ára 40—50, óbor 50—60 K. Kereslet lanyha.

Bihardíszegi kerület. (Bihar és Hajdu vármegye.) Szőlők fejlődése kifogástalan jó, a Bakar szokottnál is jobban rugott. Peronospora itt-ott fellépett, de eddig lényegesebb kárt nem okozott. Jó közepes termés várható. Ujbór 45—50 K. forgalom teljesen szünetel.

Ménési kerület. (Arad vármegye.) A sok eső folytán a fürtök és bogycók fejlődése egyenetlen, elemi csapás eddig nem volt. A június 20.-iki ködös eső után leveleken és fürtökön egyaránt nagy erővel lépett fel a peronospora. Sok kárt tesz a szőlőmoly is. A szépnek indult termés fele már elpusztul, valószínűleg közpétermés várható. Ujbór 42—90 K. közt ingadozik, óbor 50—100 K. közt. Készlet csekély, kereslet lanyha.

Nagyenyedi kerület. (Alsófehér, Hunyad és Szeben vármegye.) Virágzás befejeződött, bár az esők ártalmára voltak. A termőhajtások visszakurtítását, a kötözést és a második permetezést most végzik. A nagy esőzések különösen a talaj lemosásával okoztak tetemes károkat. Alsófehér vármegyében közepes, Szeben és Hunyad vármegyében a múlt évi peronospora miatt gyenge termés lesz. Ujbór 45—60 óbor 59—100 K. Készlet csekély, torgalom szünettel.

Dicsőszentmártoni kerület. (Kis- és Nagyküküllő, valamint Ugvarhely vármegye.) A virágzás lefolyt, fejlődés kielégítő, szorványosan fellépett a molypille. Permetezés és kapálás másodszer történik. Közepes, néhol gyenge termés várható. A bor ára 60—68 korona, készlet igen csekél. Forgalom szünetel.

Marosvásrhelyi kerület. (Torda-Aranyos Maros-Torda, Kolozs. Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszöld vármegyék.) A korai fajok elvirág-

zottak s szépen kötöttek. Maros-Torda vármegyében a júniusi 27.-iki jégverés Maros-szentanna, Udvarfalva, Várhegy, Nagyenyed, Csejdtófalva, Bő, Agárd, Tompa, és Ujszovátton óriási károkat okozott, a többi megyében eddig még nincs kártétel, peronospora sem lépett fel. Általában közepes termés várható. Borkészlet nincs.

— **Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete** e héten felterjesztést intézett *Serényi Béla* gróf földmívelésügyi miniszterhez, melyben kéri a földmívelésügyi minisztert, hogy az erdélyi jellegű magyarfajta törzskönyvezett tenyészbikát vásárló erdélyrészi községek, a lehető legnagyobb százalékos kedvezményben részesítse tekintettel arra, hogy a törzskönyvbe felvett célirányos kiválasztással a tenyésztő céljaira nevelt bikák vásárlásánál a községeknek rizikója kisebb, mintha kétes eredetű, törzskönyvzetlen bikát vásárolnak, miután a bika egyévi képességéről az erős hus és tejtermelés, továbbá a várható borjazási eredmények és tenyésztésre használható időtartam tekintetében, az apaállatok szüleinek ezen tulajdonságairól a törzskönyv hiteles adataiból meggyőződhetnek. Kéri továbbá az egylet a minisztert, hogy az eladó törzskönyvezett bikákat az erdélyrészi vármegyei gazdasági felügyelőkkel állandóan nyilván tartassa a egylet jelentései alapján.

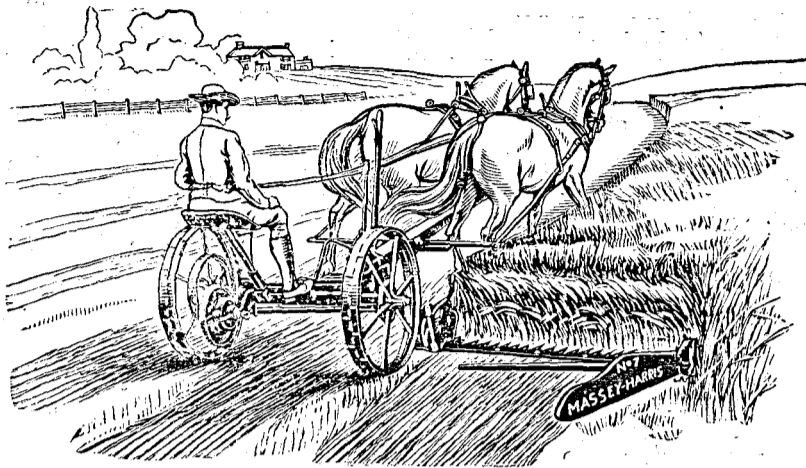
A földmívelésügyi miniszter az egyletnek 300 K. államsegélyt engedélyeztet, úgy, hogy ősszel már működését és a törzskönyvelést is megkezdhetik.

— **Gyógynövény tanfolyam.** A kolozsvári m. kir. gazd. akadémián a f. é. július 27.-től augusztus 3.-ig gyógynövényértékesítési tanfolyam fog tartani vidéki lelkészek és néptanítók számára. A tanfolyamon résztvevők megismerkedhetnek a vadon termő gyógynövényekkel, elsajátíthatják azok gyűjtésének, szárításának és csomagolásának minden részletét és felvilágosítást nyerhetnek a gyógynövények értékesítésének módjairól. A tanfolyamra a földmívelésügyi miniszter a következőket vette fel: Krafcsik Gábor (Szolyva), Magyar Endre (Munkács), Noszticzus Lajos (Aknaszalatiná). Osztie István (Klacsno), Jánossy Sándor (Tivadarfalva), Wladimir Endre (Beregkisfalva), Sujánszky Bucsek Andor (Tornyos), Bugala István János, (Habovka), Mikula László (Árvamalatina), Birlea János (Jód), J évay Jenő (Óbecse), Donavell János (Szeged), Kopp Péter (Szeged), Májay Gábor (Szentgerice), Török Ferenc (Bözöd), Boczán Viktor (Alsókaznacs), Gál Imre Székelyudvarhely), Weber Antal (Lépfalu), Paul Miklós (Széphely), Saskeőy József (Gyulavarsád), Farkas Zsigmond (Hangács), Lenkey Pál (Magyarpatak), Dénes Lajos (Berzence), Mucsi Vince (Horgos), Dr. Resch Ignác (Dunasztbene-dek), Csorba István (Kamanysziget), akik a gazdasági akadémia konviktusában lakást és fejenként 64 korona napidíj és utiátalányt kapnak. Saját költségen vesznek részt a következők: Guttman Mór (Nagybecskerek), Löwbeer Sámuel (Szilágysomlyó), Kis Albert (Karánsebes), Kabán József (Kolozsvár).

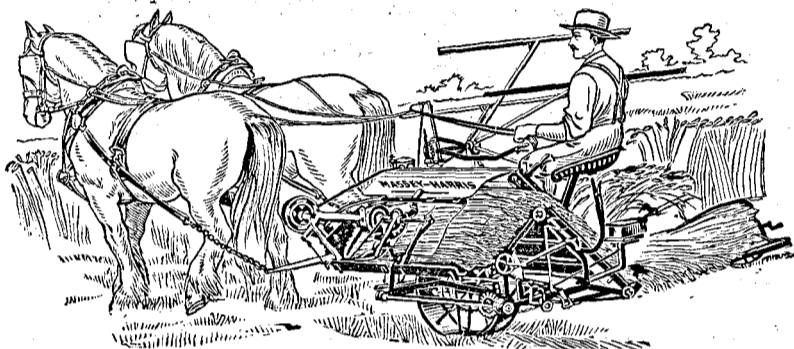
— **Gazdasági haladás Kolozson.** A folyó év Kolozs földmívelő lakóinak gazdasági életében igen nagy jelentőséggel bír. Ugyanis a város képviselőtestülete — vezetői kezdeményezésére — elhatározták, hogy a kisgazdák tulajdonát képező, de a filoxera által régen tönkretett szőlőterületeknek (9 kis szőlőhegynek) újból való betelepítésére, gyümölcsstermelésének fellendítésére az áll. önálló gazdasági népiskola telepén olyan gyümölcsfa- és szőlőoltványiskolát létesít, melyben évente legalább 20000 drb. amerikai szőlővessző és 1200 drb. gyümölcsfa vadcsmete nemesítettik be. Igy fokozatosan a kisgazdák szőlőiket, gyümölcsösüket beültethetik még pedig kedvezményes áron nyerezők szőlő- és gyümölcsfa oltványokkal, mert a város képviselőtestülete előállítási áron fogja eladni az előállított oltványokat. A szőlő- és gyümölcsfaiskola, — mely már a folyó évben létesült is — igen fontos szerepet tölt be azért is, mert a kisgazdák megismerhetik, meg-

MASSEY-HARRIS C^o R. T.

2521

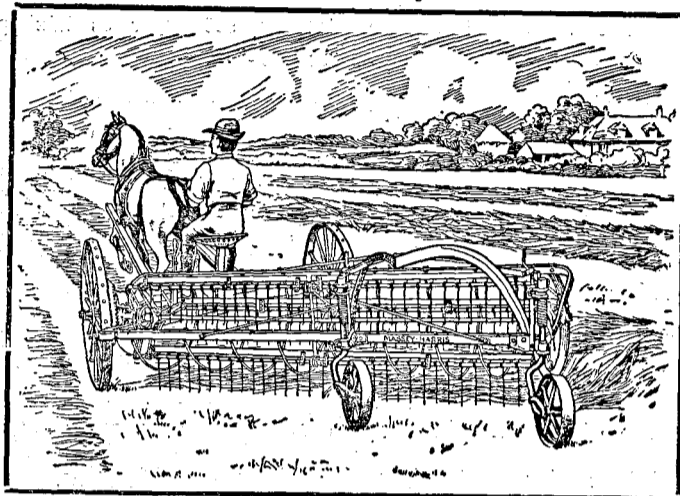

A világ legjobb gyártmányai!

**fűkaszaló, aratógép és föld-
mivelő eszközök gyára**
TORONTO, ÉSZAK-AMERIKA.

„Side Delivery“

Kombinált szénagyűjtő- és forgatógép.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C^o R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kiméltó eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéknál alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolándó

4 1/2 % -ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek. 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeinek adás-vételi ügyleteit. Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Ferenc József-ut 7.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Fischer-féle

zsák és ponyvagárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni!

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

2260

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

Kisbifokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak befáblázás mellett a mindenkori pénzviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglévő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös anuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

Gróf KÁROLYI LAJOS
TÓTMEGYERI uradal-
mában eladó egy drb.
legujabb gyártmányu 20
HP. teljesen jó és hasz-
nálható állapotban levő
BENZIN LOCOMOBIL.

Feltételek az
uradalmi felügyelőség
Tótmegyer, Nyitramegye
megtudhatók.

A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank

KONVERZIONÁLIS SORSJEGY,

MERT e sorsjegyek mindegyikét kihúzzák,
MERT e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra má-
egy vagy több nyereség esett,
MERT e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is le-
tehetők bárhol.
MERT az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játékterve
ennek van és
NERT legnagyobb főnyereménye 2004

EGY MILLIÓ KORONA.

Húzások: minden év február 23-én, április 25-én, június 25-én,
augusztus 25-én, október 23-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 10 havi részletre havi 16— korona	
11	15—
12	14—
13	13—
14	12—
15	11—
16	10—
17	9—
18	8—
19	7—
20	6—
21	5—
22	4—
23	3—
24	2—
25	1—
26	0—

vagy letétre 30— K foglaltó lefizetése után legolcsóbb kamatra. A nyereségek azonnal a vezetőt illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál
Mátyás király-tér 7. szám alatt.

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kévekötel, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

2578

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany János-u. 10. Táviratcim Nagela. :: Telefon 35-92.

KLINGER HENRIK

Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér II. sz.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers- és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

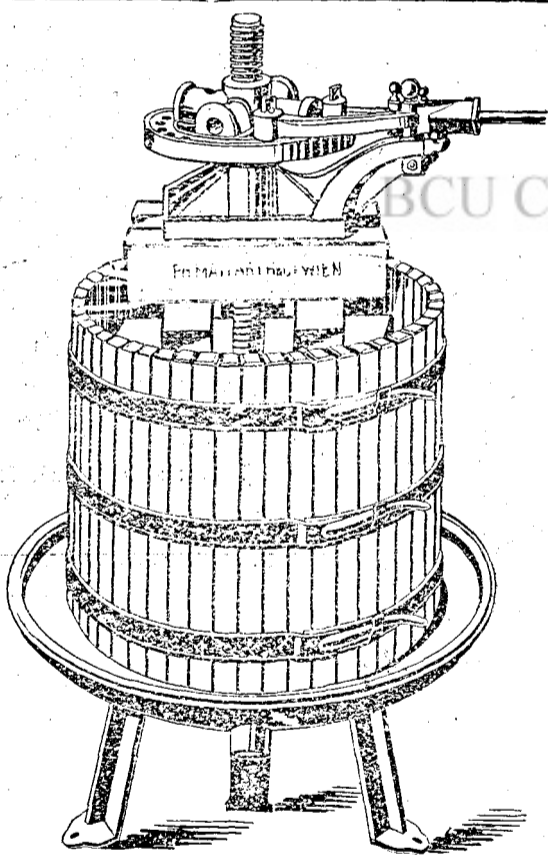
2580

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

Által a legújabb és legolcsóbb árak mellett ajánlatosak
Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálo- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szőlő-szék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Legmodernebbül berendezett gyári intézetünk
40 év óta áll a legelső helyen
az összes présgyárak között és
a legjobb hírnévnek örvend.

Kérjen különleges képes árjegyzéket (309. sz.) a bor- és gyümölcsprésekről, teljes szüretelési berendezésekről, u. m. víznyomású prés, gyümölcs- és szőlőmalmok, szőlőszúzók és bogozók stb.

Több mint 680 éremmel és első díjjal kitüntetve.

PH. MAYFARTH & Co.

Wien, II. Taborstrasse 71.

Képviseleők kerestetnek.

2586

OMEGA-LANCKUT

a világ legjobb, legbiztosabb és legolcsóbb kutszivattyuja, reudkívül sok vizet ad, kis gyermek kezelheti, soha be nem fagy, soha nem romlik, mindenki felszerelheti és karban tarthatja. Árkap ingyen és bérmentve.
2581 Községi jegyzők honoráltatnak.

BARDOS és BRACHFELD
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/6 sz.

Dr. gróf Teleki Domokos ur ömédítősága többszörösen kitüntetett gernyeszegi magyar erdélyi tenyészetéből:

Eladó több elsőrendű két éves tenyészképes bika, 6 drb fiatal hasas számfelüti tehén, 3 drb növendék üsző. Érdeklődőknek felvilágosítást készséggel ad: (Gernyeszeg posta.)
2597

Palfy Dezső, gazd. intéző.

Gőzeke garnitúra eredeti Fowler-féle, ugynevezett 10-es, mely csupán 5 évig volt üzemben s tökéletesen jó karba van hozva,

ELADÓ.

Bővebbet a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. sz.

2605

Orpington fajtojások.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzs fajtojások eladók.

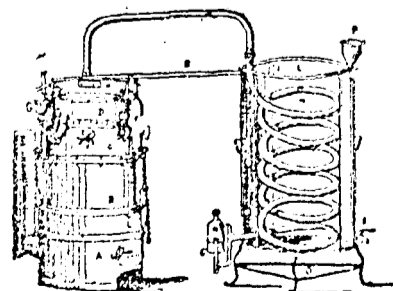
1 drb. 60 fillér.
Erzsébet-út 13. szám.

Az ezredéves országos kiállításon nagy éremmel, I. Szegedi és II. Pozsonyi mezőgazdasági kiállításon 3 ezüst éremmel kitüntetve.

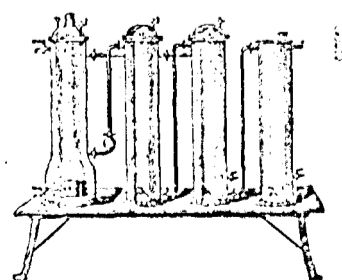
Legújabbgyümölcs-, törköly és borseprű-lepároló készülékek,

duplafűző kazánok vízfürdővel, kozmásodás lehetetlen, mert a cefre teljesen vízben lesz főforralva. Egyszerű keverővel ellátott és tengelyen fordítható, könnyen és gyorsan kiüríthető főzőkazánok, mindennemű pálinka és cognacfűző kazánokat szállít és gyári berendezések felszerelésére ajánlja magát

Gállik Lajos rézművesmester üzlete
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

Öcska rezet folyó árban hecsérel.